

# Formální pravidla pro písemné práce na muzeologii

Lucie Jagošová

Následující informace platí nejen pro bakalářské a magisterské diplomové a oborové (tedy závěrečné) práce, ale pro všechny druhy a formy prací ve všech vyučovaných kurzech na brněnské muzeologii, pokud neurčí jednotliví vyučující jinak!

Následující text objasní strukturu práce, podobu titulní strany a poskytne informaci k obecné podobě písemné práce, požadavkům na grafickou úpravu a poznámkový aparát spolu s bibliografickými citacemi. Závěrečná část textu na konkrétních příkladech vysvětlí základní typy bibliografických záznamů podle typu dokumentu.

## Struktura práce

- **Titulní strana**
- **Prohlášení o samostatnosti:** „Prohlašuji, že jsem práci zpracoval/a samostatně a použil/a jen uvedených zdrojů“. Následně uvést datum a podpis. (Součástí jen u závěrečných prací.)
- **Poděkování:** např. vedoucímu práce, konzultantům (Součástí jen u závěrečných prací.)
- **Obsah** (včetně stránkových údajů).
- **Úvod:** teoreticko-metodologický rámec práce – vymezení tématu a metody, postupu a cíle práce, kritérií výběru zkoumaného materiálu, reflexe teoretického / historického kontextu.
- **Hlavní text:** tematicky členit do číslovaných kapitol
- **Závěr:** sumarizace dílčích závěrů a jejich zobecnění
- **Anglické resumé** (cca 3.600 znaků = 2 normostrany; týká se pouze závěrečných prací).
- **Zdroje: prameny a literatura** (strukturovaný soupis písemných, tištěných a elektronických zdrojů)
- **Seznam použitých zkratk** (zařazuje se podle potřeby)
- **Přílohy** (zařazuje se podle potřeby)

## Úprava titulní strany

<b>Masarykova univerzita</b>
<b>Filozofická fakulta</b>
<b>Ústav archeologie a muzeologie</b>
<b>jméno autora/autorky</b> <b>posluchač(ka) Xtého ročníku stupně/formy studia oboru</b> např. posluchač třetího ročníku bakalářského prezenčního studia muzeologie
<b>název práce</b> včetně případného podnázvu práce
<b>druh práce</b> tj. např. <b>Bakalářská diplomová práce</b> nebo <b>Magisterská oborová práce</b> nebo seminární práce / ročníková práce apod. ke kurzu Základy práce s prameny a literaturou apod.
<b>Vedoucí práce:</b> plné jméno včetně akademických titulů
<b>Brno</b>
<b>Rok</b>

## Obecné pokyny pro písemné práce

- **Povinný rozsah** písemných prací se udává ve znacích. Při formátování textu se nevyžaduje dodržování normostrany (jen pro základní orientaci v rozsahu práce: 1800 znaků = jedna normostrana, tj. 30 řádků na stránku a 60 znaků na řádek). Stanovený minimální rozsah:

**Diplomové práce: bakalářská 70 000 znaků** (tj. cca 39 stran), **magisterská 140 000 znaků** (tj. cca 78 stran)

**Oborové práce: bakalářská 27 000 znaků, magisterská 55 000 znaků**

**Seminární práce:** dle pokynu vyučujícího

- Práce se tisknou jednostranně na bílý papír formátu A4.

- **Počet a vazba odevzdávaných výtisků:**

**Diplomové práce: dva výtisky** vyvázané **v pevných tmavých deskách**

**Oborové práce: jeden výtisk** vyvázaný **v pevných tmavých deskách**

**Seminární práce: jeden výtisk** (pokud vyučující nevyžaduje jinak, např. pouze elektronicky); listy spojeny kroužkovou vazbou nebo sešíváčkou

### Grafická úprava hlavního textu

- **Stránky se číslují** (s výjimkou titulní strany, prohlášení a poděkování).
- Text práce (i poznámkového aparátu) se zarovnává „do bloku“. Jednopísmenné předložky a spojky na konci řádku se odsazují na nový řádek pomocí tzv. tvrdé mezery za spojkou/předložkou (Ctrl+Shift+Space).
- Jednotlivé kapitoly, podkapitoly a jejich dílčí části se (jednotně v hlavním textu a obsahu) vedle názvu strukturují pro přehlednost také číselně, nejvhodněji maximálně do třetí úrovně (v případě nutnosti další úrovně se doporučuje volit prostý nadpis bez očíslování). Příklad: 1. Úvod, 2. Název kapitoly, 2.1 Název podkapitoly, 2.1.1 Název podpodkapitoly. (Povšimněte si, že u označení podkapitoly složeného z více číslic se za poslední z nich tečka vynechává!)
- **Kurzívou** se v hlavním textu píší **názvy prací** a doslovně citované pasáže z použitých zdrojů – ty se navíc označí na začátku a konci uvozovkami. U elektronických zdrojů v textu uvádíme jejich název, nikoli url adresu (ta se uvádí v úplné bibliografické citaci elektronických dokumentů v poznámkovém aparátu). V poznámkovém aparátu používáme kurzívu pouze pro označení zdrojového dokumentu (viz manuál pro bibliografické citace na muzeologii).
- Pokud chceme (nejobvykleji u historických témat) k českému názvu připojit název originální (nebo naopak), uvedeme tento údaj do závorky přímo za první údaj o názvu.
- **Jména osob** uvádíme v hlavním textu nejlépe **v plném znění**, tj. včetně křestního jména (při opakovaném výskytu jména je přípustné psát pouze příjmení). Iniciály jsou přípustné

jen v případě, kdy je tato varianta jména obecně používána a zavedena. Možný příklad: Zbyněk Z. Stránský.

- **Názvy institucí** se uvádějí **v úplné oficiální podobě**, a to povinně při prvním výskytu v textu (tj. vždy rovněž v názvu práce a v názvech kapitol). Pokud chceme při opakovaném výskytu používat už jen zkratku, je třeba v místě prvního výskytu názvu instituce za plným názvem v závorce uvést zkratku. Příklad: Technické muzeum v Brně (dále jako TMB).

### **Poznámkový aparát a bibliografické citace**

- **Odkazy na použité zdroje jsou povinnou součástí každého akademického textu**, tedy jak závěrečných, tak i seminárních prací!
- **Odkazy a citace v hlavním textu:** využívají poznámkový aparát pod čarou (průběžně na odpovídajících stranách textu s využitím vzestupné číselné řady). Příslušná pasáž (ať jde o doslovnou citaci v uvozovkách či parafrázovaný text) se v hlavním textu označuje arabskou číslicí v horním indexu (před číslem není mezera; na konci věty nebo větne části následuje číslice až za tečkou nebo čárkou). Do poznámkového aparátu pod čarou se uvádí tři typy údajů: citovaný zdroj, vysvětlující či doplňující informace nebo odkaz na jinou část textu (např. na další kapitolu, přílohy). **Vždy se uvádí plný bibliografický záznam.** Jedinou přípustnou výjimkou je, pokud by se na určité straně bezprostředně za sebou opakovala citace totožného zdroje – v tomto případě bibliografický záznam může nahradit slovo *tamtéž*, doplněné o údaj o stranách. Příklad: *Tamtéž*, s. 123–125.
- Text má citované zdroje především parafrázovat a doslovné citace (citáty) zařazovat s rozmyslem, opodstatněně a úsporně (tedy např. pokud má doslovná citace takto dokumentovat obsah a způsob vyjádření myšlenek citovaného autora). Parafráze se nedává do uvozovek, ale její součástí v textu je volný odkaz na autora nebo dílo. Příklad: Jak konstatuje Zbyněk Z. Stránský, ...
- Pokud v doslovně citované pasáži její určitou část vynecháváme, uijeme pro označení vynechané části tři tečky. Pokud je vynechávka uprostřed textu, pak jsou tyto tři tečky uvedeny v hranatých závorkách [...].

- V poznámce pod čarou je možné užívat zkratky pro komparaci zdrojů – např. **srov.** (pro obecné srovnání zdrojů), **viz** (pro přesnější vazbu na určitý zdroj).
- **Bibliografické záznamy použitých pramenů a literatury:** řazení zdrojů je abecední podle příjmení autora, název zdrojového dokumentu píšeme kurzívou. Vzájemně se od sebe odlišují záznamy pramenů, monografií, článků ve sbornících a seriálových publikacích a elektronických dokumentů. Uvádíme maximum možných zjistitelných údajů. Při soupisu použitých zdrojů rozlišujeme, zda jde o literaturu či pramen.
- **Podoba bibliografického záznamu v poznámkovém aparátu a seznamu použitých zdrojů je u většiny zdrojů totožná**, s výjimkou uvedení konkrétních citovaných stran do poznámkového aparátu a obecnějšího bibliografického záznamu archiválie v seznamu použitých zdrojů.

**Vybrané příklady bibliografických záznamů (úplné a podrobné informace obsahuje **Manuál k bibliografickým citacím na muzeologii!!!**):**

**Monografie:** záznam platí pro knihy (záznamy se liší podle počtu autorů), sborníky, brožury, katalogy a další jednorázově vydávané materiály, firemní literaturu a šedou literaturu (tj. publikace, které nejsou dostupné prostřednictvím běžných knihkupeckých zdrojů jako např. normy, patenty, výzkumné zprávy, diplomové práce, sborníky z konferencí apod.). Jako monografii citujeme také „muzejní zdroje“ jako libreto, scénář, technický scénář k výstavě, letáky a nejrůznější prameny z muzea (např. zřizovací listina muzea, depozitární a badatelský řád). Informaci o typu materiálu uvádíme na konci záznamu (viz manuál k bibliografickým citacím na muzeologii).

Základní záznam vypadá následovně (podle počtu autorů):

Jeden až tři autoři:

**PŘÍJMENÍ, Jméno, PŘÍJMENÍ, Jméno, PŘÍJMENÍ, Jméno. *Název* : *podnázev*. X. vyd. Místo : Nakladatelství, rok. X s. ISBN XX-XXXXXX-X-X.**

JANKO, Jan, ŠTRBÁŇOVÁ, Soňa. *Věda Purkyňovy doby*. 1. vyd. Praha : Akademia, 1988. 292 s.

Více než tři autoři (uvedená podoba platí pouze v případech, kdy je v publikaci doslovně uveden jeden autor jako hlavní s širším kolektivem nebo pokud se jedná o editora publikace; citace publikace s více než třemi autory, kdy není žádný z nich uveden jako hlavní, viz bez autora):

PŘÍJMENÍ, Jméno a kol./ (ed.). *Název : podnázev*. X. vyd. Místo : Nakladatelství, rok. X s. ISBN XX-XXXXXX-X-X.

SPOUSTA, Vladimír a kol. *Metody a formy výchovy ve volném čase : kultura a umění ve výchově*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 1996. 82 s. ISBN 80-210-1275-7.

Bez autora (platí v případě, že má publikace více než tři autory, kdy není žádný z nich uveden jako hlavní – záznam pak píšeme stejně, jako kdyby byla publikace bez autora):

*Název : podnázev*. X. vyd. Místo : Nakladatelství, rok. X s. ISBN XX-XXXXXX-X-X.

*Vojta Náprstek a muzejnictví*. Praha : Národní technické muzeum, 1998. 38 s. ISBN 80-7037-070-X.

Příklady ostatních jmenovaných typů „monografických“ zdrojů (ale také dalších typů seriálových publikací, elektronických zdrojů) vysvětluje a na příkladech konkretizuje **Manuál k bibliografickým citacím na muzeologii**.

#### **Článek ve sborníku (nebo kapitola v knize)**

PŘÍJMENÍ, Jméno. *Název příspěvku : podnázev příspěvku*. In PŘÍJMENÍ, Jméno. *Název sborníku nebo monografie : podnázev sborníku nebo monografie*. X. vyd. Místo : Nakladatelství, rok, s. X - X. ISBN XX-XXXXXX-X-X.

BYRTUSOVÁ, Vlasta, FORETOVÁ, Věra, KOPŘIVOVÁ, Kateřina. *Marketingová komunikace muzea*. In *Muzeum dnes : poznámky 03/99*. Brno : Fakulta architektury VUT, 1999, s. 8–9.

### Článek v periodiku (časopise, novinách)

PŘÍJMENÍ, Jméno. Název článku : podnázev článku. *Název periodika : podnázev periodika*, rok, roč. XX, č. XX, s. X - X. ISSN XXXX-XXXX.

POLÁŠEK, Petr. Demus zdokonalil konzervátorsko-restaurátorskou dokumentaci. *Věstník Asociace muzeí a galerií České republiky*, 2006, č. 4, s. 21–22. ISSN 1213-2152.

**Elektronické dokumenty:** jedná se o dokumenty jako WWW stránka, elektronická monografie, počítačový program a databáze (tj. online databáze, CD-ROM, magnetické pásky)

Základní záznam (ostatní viz **Manuál k bibliografickým citacím na muzeologii**) je následující:

PŘÍJMENÍ, Jméno. *Název : podnázev* [druh nosiče]. Místo : Vydavatel, datum vydání. X s., poslední aktualizace DD. MM. RRRR. [cit. RRRR-MM-DD]. Dostupný z WWW: <<http://www....cz>>.

PŘIBÁŇOVÁ, Svatava. *Památník Leoše Janáčka* [online]. Brno : Moravské zemské muzeum, 2006. [cit. 2006-09-18]. Dostupný z WWW: <[http://www.mzm.cz/mzm/expozice/pamatnik\\_janacka\\_podrobne.htm](http://www.mzm.cz/mzm/expozice/pamatnik_janacka_podrobne.htm)>.

**Archivní prameny:** V poznámkovém aparátu uvádíme kvůli dohledatelnosti informací co nej přesněji konkrétní materiál – od instituce, přes fond, karton, signaturu až po název konkrétního materiálu (viz první rámeček). Naopak ze seznamu použitých zdrojů pak musí být zřejmé, ze kterých fondů bylo čerpáno – je tedy třeba uvést alespoň instituci a fond (tedy obecnější záznam, který shrne všechny nastudované archiválie v rámci jednoho kartonu či fondu – viz druhý rámeček).

Instituce. Fond X – *Název fondu : podnázev*, kart. X, sign. X. Název konkrétního materiálu.

Národní archiv v Praze. Fond 1005 – *Úřad říšského protektora*, kart. 534, sign. I – 10 V – 3 – 1 – Musea v Protektorátě – všeobecně a jednotlivě 1939 – 1944. Zpráva vrchnímu vládnímu radovi von Bothovi s názvem Der Jude Ittis als Begründer der Gregor Mendel – Museum in Brünn.

Národní archiv v Praze. Fond 1005 – *Úřad říšského protektora*, kart. 534.